

21.11.54

Η Ελίζαμπεθ Μάκ Γκόδερν και ο Σήν Πέν οι δύο πρωταγωνιστές του φιλμ «Κωνητώντας το φεγγάρι».

Η έβδομη τέχνη Καινούρια φιλμ μέ νέα άστέρια και ενδιαφέρον

Ερπύτες στην κλασική μορφή
άλλά και με μοντέρνα ύφή

Όλο και νέες ταινίες γυρίζονται από τα στούντιο, τόσο της Αμερικής όσο και της Ευρώπης, αλλά και σε άλλες περιοχές του κόσμου. Και με τις ταινίες αυτές όλο και περισσότερο εμφανίζονται καινούργια πρόσωπα ή καθιερώνονται άλλα που εμφανίστηκαν τα δυο - τρία τελευταία χρόνια. Ετσι είναι πιά σπάνια να δει κανείς φιλμ με κάποιο από τα παλιά διάσημα άστέρια.

Ετσι ένα από τα καινούργια φιλμ που έκανε εντύπωση και πήρε καλές κριτικές είναι το «Κωνητώντας το φεγγάρι» που σκηνοθέτησε ο Ρίτσαρντ Μπέντζαμιν και έχει για πρωταγωνιστές την Ελίζαμπεθ Μάκ Γκόδερν, τον Σήν Πέν και τον Νικόλαο Κάητζ. Η υπόθεση του φιλμ μας ξαναθυμίζει στα 1942. Βασικά πρόσωπα είναι δύο νέοι, ο Χόμπερ και ο Νικ, που άφησαν τα σπίτια τους για να πάνε να καταταγούν πεζοναύτες. Η ήφρησία τελειώνει, τώρα γίνεται άνδρες και ο πόλεμος έχει άρχει. Και ανάμεσα τους θριακείται ένα κορίτσι που δίνει την αφορμή για τόν νεανικό έρωτα. Όλα αυτά συμβαίνουν σε μία άκτι της Καλιφόρνιας. Κι όπως λέει ο σκηνοθέτης Μπέντζαμιν,

Μιά αξιόλογη αναδρομική έκθεση Τά σημαντικά επιτεύγματα της ελληνικής τοπιογραφίας

Οι διάφορες θεματικές μορφές κατά τα τελευταία εκατό χρόνια

Στήν σειρά εκθέσεων που πραγματοποιούνται αυτόν τον καιρό και που, κατά συγκυρία, οργανώνουν ένα σημαντικό σύνολο, ή «Τέχνη» παρουσιάζει μία σειρά έργων της Εθνικής Πινακοθήκης με βασικό θέμα τό τοπίο. Πρόκειται για έκθεση ελληνικής ζωγραφικής, όπου περιλαμβάνονται έργα κλασικών Ελλήνων, του προηγούμενου αιώνα, κολλιτεχνών αλλά και σύγχρονων. Ετσι στην έκθεση αυτή βλέπει κανείς έργα των Αλταμούρα, Λάντσα, Λεμπέση, Οικονόμου, Προσαλέντη, Ράλλη, Ροΐλου, Σούτζου και Χατζή, αλλά και συγχρόνως σόν του Μιγάδη, Τσόκλη ή Γεωργά, για ν' αναφέρουμε μερικούς μόνο.

Η τοπιογραφία σάν θέμα ζωγραφικής ξεκινάει από τὰ χρόνια της αναγέννησης, μία και στα προηγούμενα χρόνια τὰ θρησκευτικά θέματα είχαν την αποκλειστικότητα σχεδόν του ενδιαφέροντος των ζωγράφων. Η εξέλιξη της τοπιογραφίας στην Ευρώπη ήταν σημαντική και πέρασε από διάφορες σχολές. Στην Ελλάδα τό είδος αυτό του θέματος πρωταφανερώναται μετά τὰ μέσα του 19ου αιώνα και σημειώνει μία πρόοδο εντυπωσιακή.

Από τόν κατάλογο της έκθεσης παίρνουμε χρήσιμα στοιχεία που σημειώνει στο έμπεριστατόμω κείμενό του ο καθηγητής κ. Αλκης Χαρολαμπίδης. Εκείνο που έχει ενδιαφέρον είναι νά δούμε την ποικιλία που παρουσιάζει ή τοπιογραφία στην Ελλάδα από άποψη θέματος, δηλαδή άν τὰ τοπία είναι νησιώτικα ή στεριανά, άν έμπεριέχει τό αρχαιολογικό στοιχεία ή την θάλασσα.

Αρχαίο τοπίο και θάλασσα

Γράφει, λοιπόν, ο κ. Χαρολαμπίδης για τις ελληνικές θαλασσογραφίες:

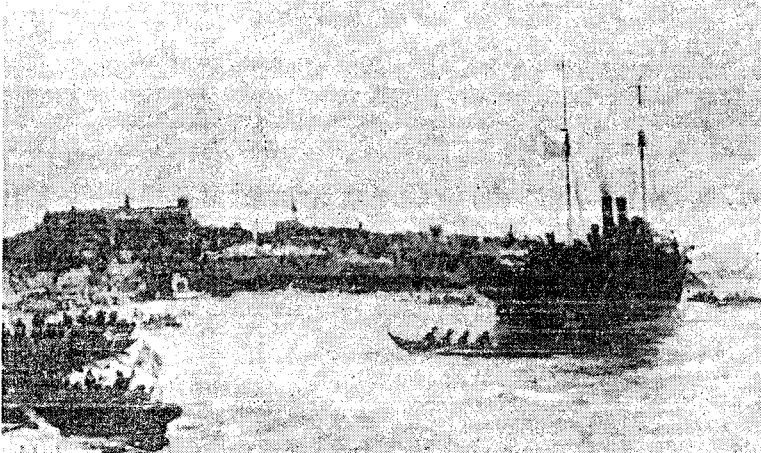
Η θάλασσα αποτέλεσε πάντα μία βαθιά συναισθηματική έμπειρία για τόν Έλληνα. Πρωταγωνιστές στην μυθολογία του, στην ιστορία του, στη λαοτεχνία, στα τραγούδια του.

Ο Αιόχολος μάλιστα μάς τήν παρουσιάζει μέσα από κείνη τήν ανέπαφλητή εικόνα που πλάθουν τὰ λόγια του Προμηθέα Δεσμώτη...

...ό Βασίλειος Χατζής, λιγότερο ο Νικόλαος Λύτρας ή Μιχάλης Οικονόμου κ.α. μέσ αποκαλύπτουν τις γνώστες και άγνωστες πλευρές της, ενώ από τούς σύγχρονους ο Κώστας Τσόκλη π.χ. έπιχειρεί νά ανανώσει τήν έπαφή του μαζί της με τή χρησιμοποίηση και μη συνθημαμένων στη ζωγραφική ύλικών, φορτισμένων με καινούργιες δυνατότητες έκφρασης.

Και τό αρχαιολογικό τοπίο είναι φυσικά νά άπασχόλησε τούς Έλληνες ζωγράφους,

...ού έζησε όμως τὰ περισσότερα χρόνια του στην Αθήνα, από τούς πρώτους καθηγητές της ζωγραφικής στο σχολείο των τεχνών - τήν μετέπειτα σχολή Καλών Τεχνών - έστρεψε τό ενδιαφέρον του από τού αρχαιολογικά μνημεία, όσα μπορούσε νά δει κανείς τόν περασμένο αιώνα... Ανάλογα, αρχιτεκτονικά θέματα, όσα από τήν αρχαία περίοδο όσα και από τήν βυζαντινή, ζωγράψαν ο Γρηγόριος Σούτζος, ο Αιμίλιος Προσαλέντης, ο Γεώργιος Ροΐλης, ο Ευάγγελος Ιωαννίδης, ο Νικόλαος Χειμώνας, ο Αγγελώρ Αστεριάδης και,

«Τό λιμάνι της Καβάλας», πίνακας του Βασιλείου Χατζή, που δημιούργησε στα τέλη του 19ου και στις άρχες του 20ού αιώνα.

σμένη, άπεραντή και μακρινή ή προσιτή με τις άκτες της μπροστά μας, μονοχική ή συντροφικωμένη από ψαροκόκκινα και πλοία των ναυτικών άγώνων ή θάλασσα άπεικονιστική από πλήθος έργα. Θαλασσογράφος και λαμπρός παραδογράφος ο Κωνσταντίνος Βολανός, κατέοχη την θαλασσογράφοι ο Ιωάννης Αλταμού-

... καθώς ή χώρα μας είναι γεμάτη αρχαιολογικούς θησαυρούς, στις πόλεις και στο ύπαιθρο, αλλά και σάν φορέας μιας ένδοξης μνήμης. Γράφει σχετικά ο κ. Χαρολαμπίδης:

Ο Βικέντιος Λάντζος, ένας Ιταλός

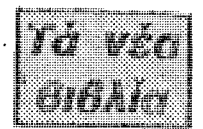
... γορίες τοπιογραφιών και κυρίως τὰ νησιώτικα και τό στεριανά. Γράφει σχετικά ο καθηγητής κ. Χαρολαμπίδης:

Αρρηκτα δεμένο με τό ύψος στοιχείο άπεικονίζεται κατά κανόνα και τό νησιώτικό τοπίο με τόν πλούτο των γεωλογικών του μετασχηματισμών, τις χρωματικές του διακυμάνσεις και τή χαρακτηριστική αρχιτεκτονική του. «Η καμένη της Σαντορίνης» του Κωνσταντίνου Μαλέα, «Τό καμένο χωριό στη Λέσβο» του Σπύρου Παπαλουκά, ή «Αποψη της Πάρου» του Κώστα Παλακτόρη, ή «Υδρα» της Ρέας Λεονταρίτου, τό «Τοπίο» του Μάρκου Βενιού είναι μερικά άντιπροσωπευτικά δείγματα.

Τό αντίστοιχο στεριανό τοπίο παρουσιάζεται με άνολογη πολυμορφία, μέσα από τήν προσάθεια των ζωγράφων νά συλλάβουν κόβε φορά ό,τι διαφοροποιεί από περιοχή σε περιοχή. Εδώ προβάλλεται τό θουλό, εκεί ή πεδιάδα, άλλαχού οι έλαίνες και τὰ πεύκα. Βλέπουμε έτσι πόσα άπέχει λ.χ. τό «Λαύριο» του Μαλέα από τόν «Παρνασσό» του Πολυχρόνη Λεμπέση ή τὰ «Ραχώνια της Χαλκιδικής» τού Γεώργιου Παράλη, άχι μόνο ως προς τὰ εξωτερικά του γνωρίσματα αλλά - κι αυτό ίσως είναι τό σημαντικότερο - ως προς τόν τρόπο μετασχηματισμού της έμπειρίας που πηγάζει από τήν ψύση σάν καλλιτεχνική αεία.

Ερμηνεύτ Ρόμπλες «Τά μαχαίρια»

Ο συγγραφέας του βιβλίου, που μετέφρασε ή Πηνελόπη Μόζμου έχει γεννηθεί και σπουδάσει στο Αλγέρι έχει γράψει διηγήματα, μυθιστορήματα και θεατρικά έργα και έχει έκλεγει μέλος της γαλλικής ακαδημίας Γκονκούρ. «Τά μαχαίρια», ωστόσο, είναι ένα μυθιστόρημα που ή ύπόθεσή του έξελίσσεται στο Μεξικό σε μία εποχή μάχων που ή χώρα αυτή έθγανε από μία περίοδο πολιτικών τοραχών.

Α.Θ. Φλώρου «Θεατρική άγωγή»

Τό βιβλίο του κ. Φλώρου, έκπαιδευτικού συμβούλου, φέρει τόν ουμπληρωματικό τίτλο «Τομές στον σκηνικό χώρο» και άποτελεί ένα οδοιπορικό μέσα στα μαγικά τοπία του θεάτρου, ένα οδοιπορικό που ξεκινάει, όπως είναι φυσικό, από τήν αρχαία τραγωδία, από τόν Αισχύλο τόν Σοφοκλή και τόν Ευριπίδη, για νά φτάσει στο σημερινό θέατρο του παράλογου στο θέατρο - άντεργκρόουντ και στο άντιθέατρο, όπου άναφερθεί στο θέατρο της αναγέννησης και τό ρεαλιστικό. Τό οδοιπορικό αυτό δέν προορίζεται τόσο για τόν ειδικό μελετητή του θεάτρου, όσο για τόν θεατροφιλό ή τόν όπλο άναγνώστη, που θέλει νά θρεί συγκεντρωμένη μία πορεία μέσα στην εξέλιξη του θεάτρου, τυλάχιστον σε γενικές γραμμές. (Εκδόσεις Αρσενίδης).

Δημ. Παπαδόπουλου «Οι άδικιοι»

Ο συνδελφός Δημήτρης Παπαδόπουλος, γράφει ένα μυθιστόρημα, που μπορεί νά χαρακτηριστεί σύγχρονο προβληματισμού και έμπερι, πολιτικό. Μέ τρόπο άπλό, με σαφήνεια και με παραδοσιακή όομη μάς παρουσιάζει τό χάσμα που έχει δημιουργηθεί στην σημερινή ελληνική οικογένεια, σε όρισμένες τουλάχιστον από αυτές, λόγω των διαφορετικών πολιτικών και κοινωνικών άντιλήψεων πατέρα και παιδιού. Ο πατέρας είναι ναυτικός στο βιβλίο του κ. Παπαδόπουλου και δέν θέλει νά επηρεάζεται από πολιτικές ταμπέλες. Είναι σασφής σεΐδις, αλλά με μία τάση νά ψάχνει τὰ πράγματα και νά κρίνει περισσότερο με τήν λογική του και λιγότερο με βάση τις καθοδηγήσεις ή τις θεωρίες. Δέν είναι αιθερικός, όι όριστέρης, που τόν κάνουν επιφυλακτικό, αλλά περισσότερο ή έμφρομη, όπως τήν βλέπει στον σύγχρονο κόσμο. Ο γιος είναι φοιτητής στην Ιταλία και άκολουθεί τόν μαρξισμό. Ετσι ή σύγκρουση θα έλθει άναπόφευκτα και ο πατέρας θα προχωρήσει σε λύσεις ριζικές. Θα άφψει τό κακό του σπιτι και θα πάει νά ζήσει ανάμεσα σε ταγγάνους, θα φτάσει άκόμη και σε άκραίες ενέργειες, όπως τό κάψιμο των βιβλίων, που φυσικό δέν άποτελεί λογική αντίδραση, ούτε και άποτελεσματική λύση. Τό βιβλίο του κ. Παπαδόπουλου διαβάοεται με ένδιαφέρον, κυρίως άν ο άναγνώστης προάλληματίζεται πολιτικά.

